

“Yaşıl enerji”yə yaşıl işıq

Hədəf 2030-cu ilə qədər elektrik enerjisi istehsalında bərpaolunan enerji mənbələrinin payının 30 faizə çatdırılmasıdır

“Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”də ən ümdə istiqamətlərdən biri kimi enerjiden istifadənin genişləndirilməsi müəyyən edilib. Prezident İlham Əliyev həmin vaxta qədər elektrik enerjisi istehsalında bərpaolunan enerji mənbələrinin payının 30 faizə çatdırılmasının hədəf kimi götürüldüyünü bildirib.

Dövlət başçısının imzaladığı sərəncamlar nəticəsində Azərbaycanda energetikanın digər sahələrində olduğu kimi, bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində də əlverişli investisiya mühiti yaradılıb, özəl sərmayələrin cəlb edilməsi və irimiqyaslı layihələrin icrası istiqamətində ardıcıl işlər görülür. Prezidentin “Bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında” 5 dekabr 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə yaradılmış komissiya fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Komissiyanın videokonfrans formatında artıq altı iclası keçirilib.

Xatırladaq ki, 2019-cu il dekabrın 29-da Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının “ACWA POWER” şirkəti ilə 240 meqavat gücündə külək elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı müqavilələr imzalanıb. Layihənin həyata keçirilməsinə ümumilikdə 300 milyon ABŞ dolları həcmində investisiya qoyulmuş, tikiləcək stansiyanın il ərzində 1 milyard kilovatsaata yaxın elektrik enerjisi istehsal edəcəyi nəzərdə tutulur. Bu layihənin icrası nəticəsində il ərzində 200 milyon kub metr qaza qənaət ediləcək, habelə ətraf mühitə atılan tullantıların həcmi ildə 400 min tonadək azaldılacaq. Layihənin reallaşdırılması həmçinin müasir istehsal və xidmət sahələrinin yaranmasına, yeni iş yerlərinin açılmasına töhfə verəcək. 2020-ci ilin yanvar ayında isə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin “Masdar” şirkəti ilə günəş elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı icra müqaviləsi imzalanıb.

Stansiyaların tikintisinə başlanması ilə bağlı tərəflər arasında mütəmadi danışıqlar və müzakirələr aparılır. Energetika naziri Pərviz Şahbazov və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının “ACWA Power” şirkətinin idarə heyətinin sədri Məhəmməd Abunayyanın bu ilin fevral ayında videokonfrans formatında keçirdikləri

görüş də həmin istiqamətdə idi. Görüşdə qoyuluş gücü 240 meqavat olan külək elektrik stansiyası layihəsi üzrə investisiya, enerji alqı-satqısı və ötürücü şəbəkəyə qoşulma müqavilələrinin imzalanmasından sonrakı müddət ərzində görülən və planlaşdırılan işlər müzakirə edilib.

Hər iki tərəfdən layihənin icrasına cəlb olunan ekspertlərin peşəkarlığı yüksək qiymətləndirilmişdir. Bildirilmişdir ki, müqavilə tərəfləri arasında yüksək inam və etibarın olması layihənin vaxtında və uğurla tamamlanacağına əminlik yaradır. Sahə üzrə eləcə də təlim, seminar, məlumat mübadiləsi tədbirlərinin həyata keçirilməsinin zəruriliyi vurğulanmışdır. Çünki bu, yalnız biznes layihəsi deyil, həm də bilik və təcrübə transferi layihəsidir.

Prezidentin “Bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında” sərəncamı ilə yaradılmış komissiyanın videokonfrans formatında keçirilən altıncı iclasında isə qeyd edilib ki, 230 meqavat gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisi layihəsinin həyata keçirilməsi ilə bağlı müqavilələrin mətnləri Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin “Masdar” şirkəti ilə artıq razılaşdırılıb. Günəş enerjisi sahəsində özəl investisiya hesabına ilk pilot layihənin həyata keçirilməsinin ölkəmizdə bərpaolunan enerjiden istifadənin inkişafı ilə bağlı irəlilənmiş vəzifələrin icrasına nail olmağa əhəmiyyətli töhfələr verəcəyi vurğulanıb. Layihənin icrası ilə bağlı sənədlər müzakirə edilib və verilən təkliflər nəzərə alınmaqla təsdiq olunub.

Videokonfransda Energetika, İqtisadiyyat, Maliyyə, Ədliyyə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər, Fövqəladə Hallar nazirliklərinin, Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin, Mərkəzi Bankın, “Azərenerji” və “Azərişiq” ASC-lərin nümayəndələri iştirak ediblər.

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, ümumiyyətlə, investisiya şirkətləri ilə yeni layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı danışıqların aparılması üçün tədbirlər davam etdirilir. Bu məqsədlə beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb edilərək elektrik şəbəkəsinə qoşulacaq yeni güclərin dövrlər üzrə optimal həddinin müəyyənləşdirilməsi təmin olunub.

Almaniyanın VPC şirkəti tərəfindən hazırlanmış hesabat əsasən, qarşıya qoyulmuş 30 faiz hədəfinə nail olmaq üçün ölkəmizdə 2030-cu ilədək ümumilikdə 1500 meqavat qoyuluş gücündə yeni bərpaolunan enerji stansiyaları quraşdırılmalıdır. Ümumi gücün 2020-2022-ci illərdə 440 meqavat, 2023-2025-ci illərdə 460 meqavat, 2026-2030-cu illərdə 600 meqavat olmaqla 3 dövrdə şəbəkə-

yə inteqrasiyası məqsədəuyğun sayılıb. Eyni zamanda şirkət tərəfindən bərpaolunan enerji üzrə yeni qoyuluş güclərinin inteqrasiyası ilə bağlı müvafiq tədbirlər paketi təqdim edilib.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə də “yaşıl enerji” zonasının yaradılması məqsədilə bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə ilə bağlı özəl investisiyaların cəlb olunması üçün investorlarla müzakirələr aparılır. Bu rayonların günəş və külək enerjisinin istehsalı üçün geniş imkanları var. Təbii verdiyi həmin imkanlardan səmərəli istifadə onların sosial-iqtisadi inkişafına xidmət edəcək.

Qeyd edək ki, bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycandakı külək elektrik stansiyalarında 15,07 milyon kilovatsaat, günəş elektrik stansiyalarında 5,5 milyon kilovatsaat elektrik enerjisi istehsal olunub. İki ayda Berk Məişət Tullantılarının Yandırılması Zavodu isə 35,34 milyon kilovatsaat elektrik enerjisi istehsal edib.

Ölkədə bərpaolunan enerji sahəsinin inkişafı üçün həyata keçirilən çoxşaxəli tədbirlər deməyə əsas verir ki, yaxın gələcəkdə bu növ enerji həyatımıza xeyli geniş miqyasda daxil olacaq.

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”